THE OUTLINE OF A FRIENDSHIP: ION CHINEZU-BASIL MUNTEANU

Mirela-Iulia Cioloca
PhD Student, "Petru Maior"University of Tîrgu Mureş

Abstract: Ion Chinezu's correspondence, a forerunner of his time, the leader of the Romanian interwar publication "Gînd românesc", reveals other aspects of his personality, apart from the known ones. Besides the documentary side, the exchange of letters between him and Basil Munteanu proves spiritual affinities, common shared values, journalistic recommendations, concerns in the area of literary relations. One can also see how friendship influences, shapes, highlights certain depths of soul. Sometimes it involves tighter exchange of ideas, but despite them, it preserves its moral value. Keeping a friendship involves a discipline of mind, a ritual, and as we will see in this case, the common interest to facilitate the development of culture.

Keywords: cultural development,ideas, values, correspondence, trust.

Momentele epistolare scot la iveală episoade interesante ale celor doi, precum și multe fapte din culisele revistei „Gînd românesc". Mărturie a prieteniei lui Basil Munteanu cu Ion Chinezu rămîn rîndurile scrisorilor sale (expediate din Franța de Basil, ale lui Chinezu din Tg. Mureș, Cluj, cu excepția perioadei în care studiase și el la Paris). Ambii își mărturiseau iubirea frățească, îmbiindu-se la mai multe „comunicări" prin intermediul scrisorilor. Chinezu i se adresa pe numele de botez, „Vasile",: „Scrie-mi; e imposibil să fi uitat pe prietenul care te-a iubit, cel mai mult, mai mult ca un frate"[1]. Basil nu rămîne insensibil la asemenea declarații frățești, care îi sunt de bun augur „...am devenit un om "cumsecade", un om "cuminte", nițel tern, căruia cerești le porți azurii ale sentimentului îi sunt interzise...De zece zile de cînd ți-am citit scrisoarea ta bună și caldă, am pîndit momentul să stau de vorbă cu tine...Lasă-mă, deci, dragă Ionică, să te îmbrățișez frățește și să mă socot același al tău"[2]. În 1925, scriindu-i din Dijon, Franța, unde se afla pentru cîteva zile, Chinezu alcătuiește o scrisoare eminamente amicală, fără prea multe referiri „literare" (în afară de mențiunea că participă la un curs, ai cărui profesori îi consideră inferiori lui Densusianu). Îi povestește despre vizitele sale, despre o ceartă cu un parizian, despre zgîrcenia franceză întruchipată în gazda sa, remarcă amestecul dubios al diferitelor naționalități, chiar și un tip de vin franțuzesc superior celui italienesc.[3]

Se pare că timp de doi ani, din 1926 pînă în 1928 cei doi prieteni nu au mai corespondat. Scrisoarea lui Chinezu din 27 ianuarie 1928 se deschide tocmai cu bucuria reînnodării comunicării, redată de rîndurile lui Basil Munteanu, „o chezășie că bunătatea și prietenia ta sunt mai rezistente decît să le poată înfrînge orice indolență orientală"[4]. Această scrisoare evidențiază concepția lui Chinezu cu privire la rostul întoarcerii în trecut, rememorare care așterne imagini pozitive chiar peste imaginile negative: „Trecutul... beneficiază de blazonul regretelor înnobilatoare și are calitatea- cîntată de toți stihuitorii globului de a face dorite locurile, lucrurile și oamenii detestați altădată"[5]. În ciuda acestor reverberații, există un moment care brăzdează amintirea, ocupîndu-și locul de cinste,

[1]Scrisoare având data poștei : 14. 12. 1924, apărută în Basil Munteanu, *Corespondențe*, Ethos, Paris, 1979, p. 283.
[2] Scrisoare-28 dec. 1924, din Doina Graur, *Ion Chinezu, apud*Basil Munteanu, *op. cit.*, pp. 311-312.
[3] Basil Munteanu, *op. cit*, p. 285.
[4]*Ibidem*, p. 286.
[5]*Ibidem.*

BDD-A27964 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:56:52 UTC)

binemeritat: „Peste întreg acest maldăr de melancolii minore, se ridică, din timp în timp, precis și viguros, cîțiva oameni care au fost puținele și marile puncte de orientare în viață”[6]. Locul acesta este ocupat de Basil, al cărui portret este conturat, în mansarda căminului din perioada studenției la București. Văzînd omul-Basil care mustea de sevă intelectuală, Chinezu aude zgomotul interior, asemenea zgomotului care însoțește marile ape, gata a se revărsa. Această fierbere anticipează devenirea ulterioară a ciriticului „...cu tot clocotul de gînduri, cu toată făptura ta tare, cu inteligența puternică și mlădioasă care a avut o curiozitate prietenească și iubitoare pînă și pentru omul tuturor inconștienților boeme care erau pe acel vremuri fericite”[7]. El însuși absorbit de munca pentru pregătirea doctoratului, care îl chinuia, își găsește refugiul sufletesc într-o viitoare întîlnire cu B. Munteanu, de dorit în vara anului 1929, propunîndu-și să învețe de la acesta, știindu-l om cu o plăcere a meditației. Declarîndu-se greoi în gîndire „Și eu nu pot să învăț ușor”[8], Chinezu dezavuează mediul tineresc în care se învîrte: „Oamenii de aici vorbesc de tineri- mă plictisesc prin universul lor înfrigurat”[9], în mod productiv, dorind a fi participant la spectacolul ideilor lui Basil: „Mi-e dor de un suflet adînc care mai are vocația și plăcerea gîndirii pentru ea însăși”[10], ba, mai mult, a-l avea alături de el, la Cluj.

Prietenia celor doi se pare că va curpinde și recomandări publicistice. Scriindu-i lui Basil în 22 martie 1931, Chinezu, aflat și el în Franța la studii, îl anunță de apariția revistei *Documents franco-roumains*[11], al cărei editor- Ds. Paraschivescu le sugerase (lui și lui Basil) să trimită o cronică despre mișcarea literară actuală din România. Chinezu este rugat să-și anunțe prietenul, în eventualitatea în care ar putea elabora o asemenea lucrare, el avînd „1100 de motive”[12] pentru care nu poate răspunde solicitării. Care au fost acestea? Se pare că timpul petrecut la Paris îl solicită enorm. În 26 mai 1931, bolnav fiind, Chinezu, îi cere lui Basil să îi trimită un doctor. Doctorul îi prescrie aer curat, iar Chinezu e pregătit să viziteze orașul Vincennes, chemîndu-l și pe Basil să i se alăture[13].

În epistola din 10 martie 1933, expediată din Cluj, după ce se reîntorsese în țară, Chinezu e cuprins de nostalgia meleagurilor franceze și de malurile Senei. De aceea, orice noutate din Paris îl bucură. În 11 noiembrie 1933 îi scrie lui Basil Munteanu altă scrisoare, după ce observă că se așterne o tăcere prea mare peste prietenia lor. Ca atare, îi face o actualizată caracterizare: „...amic ingrat, care, așa arată cel puțin semnele, m-ai înmormîntat definitiv sub lespezi de uitare și, poate, de condamnare, nesocotind sau uitînd extraordinara iubire pe care ți-am purtat-o 15 ani!”[14], cu toate că în scrisoare din 10 martie el însuși mărturisise că ceea ce l-a împiedicat pe el să scrie era comoditatea.

Avînd aceeași conformație de critici literar, aflîndu-se o anumită perioadă amîndoi în Franța, cei doi sunt apropiați sufletește. Amîndoi erau purtați de pași hoinari prin Paris, în vizite pe la Brâncuși și participînd la spectacolele „Comediei Franceze”[15]. Basil Munteanu i se adresează pe un ton ușor șăgalnic în scrisoarea din 5 decembrie 1933- „Mă Ionică,

[6]*Ibid.*, p. 287.
[7]*Ibid.*
[8]*Ibid.*
[9] *Ibid.*
[10] *Ibid.*
[11]*Ibid.*, p. 290.
[12] *Ibid.*
[13]*Ibid.*
[14]*Ibid*, p. 293.
[15] Doina Graur, *Ion Chinezu-personalitate exemplară (Mărturii)*, în *Ion Chinezu, Relief în posteritate, Studiișiși comunicări prezentate la simpozionul științific prilejuitdecentenarul nașterii eminentului cărturar (Târgu-Mureș, 4-5 iunie 1994)*, volum îngrijit de Melinte Șerban, Dimitrie Poptămaș și Mihail Mircea, Fundația culturală „Vasile Netea“, Caiete mureșene-2, Târgu-Mureș, 1999, p. 29.

BDD-A27964 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:56:52 UTC)

'oțule"[16], nedorind a-și exprima în mod direct dorul față de Chinezu, din dorința păstrării unei atitudini grave: „Să-ți spun că scrisorile tale mă umplu de bucurie nostalgică...n-am să-ți spun: s-ar părea că umblu să măgulesc pe directorul *Gîndului românesc*...Să-ți spun că absența ta din Paris îmi pasă, că în numeroasele mele seri de restriște mă gîndesc la tine cu duioșie slăbănoagă de om fricos-nici asta n-am să-ți spun: demnitatea, înțelegi..."[17] Scriindu-i în 1933, anul apariției revistei „Gînd românesc", Basil Munteanu își „dă aprobarea" în ceea ce privește publicația, identificînd obligația de seamă ce îi revine lui Chinezu- de a asigura trăinicia revistei. Din aceasta derivă alte obligații- de a asigura complexitatea precum și monitorizarea riguroasă a părții exegetice și analitice. Sentimentele binevoitoare merg și mai departe, permițîndu-și să-și „instruiască" prietenul cu privire la calitățile stilului urmărit: „Să condamni cu cea mai mare asprime vorba goală și să umbli după concizie, după precizie, după gînd autentic..."[18] Într-un regim imperativ, cerîndu-i să gîndească în perspectivă, Bazil Munteanu îi reamintește de misiunea revistei „Gînd românesc", iar obligația asumată a criticului transilvănean este dedicația totală: „Dacă gîndești că nu poate dura peste un an, lasă-te de această treabă și vezi-ți de trebile personale"[19]. Deși a apelat la un registru mai larg de modalități afective (sentimente nostalgice de dor, bucuria apariției publicației, preocuparea pentru rostul criticului), sfaturile aspre date de Bazil Munteanu denotă o prețuire adîncă, avînd un interes comun cu prietenul său, acela de a facilita dezvoltarea culturii.

Din dorința de a-l avea colaborator la „Gînd românesc", Chinezu îi cere în 20.VI.1934 articolul pe care Basil Munteanu îl trimisese la „Drum nou", care stîrnise laude din partea lui Sextil Pușcariu, cu toate că revista desființîndu-se, articolul nu s-a mai publicat. Existau însă dezbateri despre stil și limbă în presa bucureșteană. În aceeași scrisoare și Breazu se interesează dacă istoricul literar a primit revistele pe care i le trimiseseră- „Dacoromania" și „Revue de Transylvanie".[20] În 2 august 1934 criticul îl anunță de răsunetul pe care l-a stîrnit articolul său (al lui B. Munteanu), discutat atît la Cluj, cît și la București[21]. Îi cere în același timp un altul cît mai urgent, „un articol fain"[22], rugîndu-l să-l preseze și pe Bucur Țincu, și el în Paris, ca să scrie pentru revistă. „Activitatea" scrisorilor celor doi cuprinde, pe lîngă schimburi prietenești de urări, uneori tachinări, apeluri urgente, precum și favoruri culturale- Chinezu îi cere să îi obțină o indicație bibliografică franceză despre geografia literară, regionalismul, localismul creator, dorind să aprofundeze teoria nadleristă. Un alt favor- Chinezu îl roagă pe B. Munteanu, într-o scrisoare din 23 mai 1935, să intervină la București pe lîngă Lambrino[23] pentru ca Nicu Caranica să fie trecut la examenul de capacitate. Recunoscîndu-i meritele în baza cărora își permitea să pretindă acest lucru, nu pare să existe o luptă care să acționeze contra conștiinței lui Chinezu că recurge la aceste „intervenții", deorece „Băiatul de care îți vorbesc are un talent literar curat și este de o disctincție sufletească cu totul rară. Mi-e foarte drag și m-ar întrista mult să-l văd trîntit[24]. În plus, se bazează și pe contactul personal: „Îl cunosc bine (e cel mai tînăr coleg al meu la liceul Barițiu) și sunt absolut convins că e un om de viitor. Ar fi păcat de Dzeu să se înece la mal-

[16]*Addenda-din corespondența revistei «Gând românesc», Scrisori către Ion Chinezu*, în V. Fanache, *Gând românesc*…, p. 159.
[17]*Ibidem.*
[18]*Ibidem.*
[19]*Ibid.*
[20] Basil Munteanu, *op. cit*., p. 294.
[21]Articolul- Bazil Munteanu, *Limba românească*, a apărut în „Gând românesc", n° 6 , anul II, iunie 1934, pp. 321-327.
[22] Basil Munteanu, *op. cit*., p. 295.
[23]Scarlat Lambrino-prieten de-al lui B. Munteanu, istoric format și la Școala română de la Fonteney-aux-Roses, Franța, conform https://ro.wikipedia.org/wiki/Scarlat_Lambrino, accesat în 10.01.2018, 14:28.
[24] Basil Munteanu, *op. cit*., p. 295.

BDD-A27964 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:56:52 UTC)

adică tocmai la lecția practică-toate celelalte probe le-a trecut"[25]. Încheierea scrisorii se face într-un mod imperativ: „Nu uita de Caranica!"[26], iar în margine, din nou, cu creionul roșu, Chinezu îi amintește același lucru, precum și repetatul îndemn de a scrie pentru „Gînd românesc". În 24 noiembrie 1935- o altă rugăminte, privind-o pe Mica Lapedatu (fiica ministrului Al, Lapedatu și cumnata directorului Bibliotecii Universitare din Cluj), care pleca pentru un an la Paris: de a o îndruma, de a-i purta de grijă cît va rămîne acolo[27].

Scriindu-i în 1936, B. Munteanu este cuprins de mustrări de cuget cu privire la inconsecvența sa în privința corespondenței cu Chinezu, dar conștientizează într-un mod dur cauza: „De ce nu ți-am scris? E foarte simplu: fiindcă îmi ești prieten și că viața ticăloasă pe care o trăim cu toții vrea ca prietenii să fie sacrificați, cînd e vorba de îndatoririle politeței curente"[28]. Apelînd apoi la strînsa prietenie, B. Munteanu își găsește argumente pentru justificarea comportamentului său, realizînd un portret moral al prietenului: „Un prieten trebuie să aibă toate virtuțile și mai întîi indulgență și pacientă"[29]. Nu admite sub nicio formă ca vreun sentiment ostil să apară între cei doi, exprimîndu-și cu exactitate crezul său: „Dar tu nu se poate să te superi cu adevărat pe mine. *Nu se poate*: credință mistică în virtuțile tale de frate prieten"[30]. De asemenea, e convins de rezistența dincolo de timp a prieteniei lor, de încrederea neclintită, indiferent de circumstanțe: „Mă Ioane, tu să crezi în mine ca-n Evanghelie, chiar dacă eu nu-ți scriu, fiindcă eu nu uit nimic, nu renunț la nimic și nimic nu mă poate mișca dintr-o prietenie o dată mărturisită și de atîtea ori încercată, cum e a noastră"[31]. Interesîndu-se de proiectele lui Chinezu, îl asigură de sprijinul său, deși se afla implicat în scrierea unei istorii a literaturii contemporane. Folosindu-se de această ocazie, își justifică neparticiparea cu publicații la „Gînd românesc", prezentînd contextul literar care îl presa.

Corespondența dintre cei doi era un schimb de experiențe, o împărtășire a frămîntărilor interioare, dar și cereri reciproce de a-și procura materiale literare sau informații despre persoane. Astfel, Basil Munteanu îi cere de la Paris, în scrisoarea din 6 februarie 1936, informații asupra romanului lui Papilian precum și date biografice, romanul lui N. Drăganu-*Românii în veacul 9-14*, publicațiile grupării *Thesis*, „Pagini literare" din Turda, etc. Curiozitatea îi este satisfăcută în 1 martie 1936. Chinezu îi răspunde, după ce, în prealabil îi trimisese unele cărți sau apelase la alții (precum AL. Dima) să o facă. Informațiile despre Papilian le dă el însuși, prezentîndu-i atît calitățile, cît și defectele: „Mi-e cel mai bun prieten aici, e un om profund, cinstit, încăpățînat peste măsură. Scrie prea mult și la vîrsta lui are veleitatea de adolescent (e și multă tinerețe veritabilă în el!) de a se vede tipărit în toate revistele"[32]. Deși publicase și teatru, criticul nu îl găsește talentat în acest domeniu: „Papilian habar n-are de tehinca teatrului"[33]. Romanul său *În credința celor șapte sfeșnice* îl consideră foarte dificil de citit, imputîndu-i lipsa clarității în compoziție și a „enormelor virtualități"[34], fiind evitat chiar și de cronicarii literari (pe care îi acuză de superficialitate). Totuși, raportat la articolele vremii sale, Chinezu îi găsește o calitate: „de o mie de ori mai interesant cu toți bolnavii din el-decît netedele măgării ce se scriu cu sutele în timpul din urmă"[35]. Bucuria lui Chinezu (și Pușcariu) dată de noua îndeletnicire literară a lui B. Munteanu- elaborarea unei

[25]*Ibidem.*
[26]*Ibidem*, p. 297.
[27]Scrisoare apărută în Basil Munteanu, *op. cit*., pp. 297-300.
[28]*Addenda…*, p. 160.
[29]*Ibidem.*
[30]*Ibidem.*
[31]*Ibidem.*, p. 162.
[32]Ion Chinezu, *apud* Basil Munteanu, *op. cit*, p. 301.
[33]*Ibidem.*
[34]*Ibidem.*
[35]*Ibidem.*

BDD-A27964 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:56:52 UTC)

istorii a literaturii romane contemporane- este umbrită de ceea ce presupune aceasta- o altă amînare a doctoratului plănuit de istoricul literar.

În 28 martie 1938, Chinezu își face cunoscute neliniștitoarele apăsări, printr-o altă scrisoare. Simte împrăștierea efortului în variate părți, robit de prea multe cerințe: „Sunt ocupat, sunt hărțuit; din truda mea nimica nu se încheagă: e o masă compactă de nimicuri”[36]. Adunătura aceasta de stări țese sentimentul accentuat al deznădejdii: „Nu sunt fericit deloc, în niciun sens. Nici n-am niciun drept și nicio pretenție la așa ceva. E drept și bine așa”[37]. Credința viguroasă pe care o are B. Munteanu în prietenul său nu îl lasă să se îngrijoreze cînd se gîndește la poverile etalate, astfel încît, primul paragraf al scrisoarii din 29 iunie 1938 cuprinde convingerea: „Dar nu mă tem pentru tine, fiindcă tu ești vînjos și înțelept“[38]. Din perspectiva sa, tumultul nu va avea repercusiuni negative asupra unei structuri morale ca cea a lui Chinezu: „Înțeleg însă zbuciumul tău, de altminteri mult mai rodnic decît vrei tu să mărturisești“[39]. Pe de altă parte, scrisorile erau și un mijloc de a-și face cunoscute planurile- B. Munteanu ar fi dorit ca, împreună cu Blaga, „un om mare, ...un om complet, uman, simplu“[40], și alții plecați peste hotare să schimbe cursul istoriei „...să ne strîngem de pe drumuri într-o zi și să facem cu voi cîțiva ce nu s-a văzut nici făcut în țara românească!“[41] În ceea ce îl privește pe B. Munteanu, zbuciumul său a reprezentat publicarea în 1938 a cărții sale în limba franceză- *Panorama de la littérature roumaine contemporaine*[42], izbîndă esteticăce l-a stors de puteri: „Această carte m-a ucis. Nu e o carte, ci (pentru mine) un caz de conștiință repetat la fiecare pagină. Istovitor lucru! Fie ca martirajul meu să fie înțeles și să servească“[43].

Încheierea scrisorilor lui B.Munteanu transmite devotamentul față de prietenul său: „...te îmbrățișez cu veche și nealterată dragoste de frate“[44] și soția acestuia: „Pe amîndoi și pe amîndoi obrajii (în total: patru obraji) vă îmbrățișează frățește, B. Munteanu“[45]. La asemenea declarații de prietenie și loialitate, Chinezu nu poate să rămînă indiferent, astfel încît, raportarea sa la Basil Munteanu se observă în partea introductivă a lucrării din 9 iulie 1938, atît în limbajul folosit cît și în folosirea majusculei în cazul substantivului care exprimă legătura celor doi, atribuindu-i astfel o valoare suplimentară: „...îți trimit, scumpul meu Prieten, toată dragostea mea credincioasă, vie și nesocotitoare de despărțiri și de ani”[46]. De altfel și starea degajată de această corespondență este diferită de cea din martie, mai plină de viață, mai optimistă. Entuziasmul criticului continuă, ca urmare a apariției cărții lui Basil Munteanu- *Panorama...*: „Am pus cartea ta la căpătîi, îți strîng mîna în fiecare zi pentru ea, mă uit în ochii tăi și cred în tine ca în Evanghelie”[47]. Iar încrederea pe care Basil o are în Blaga și părerea despre prietenia cu el corespunde aceleiași stări a lui Chinezu.

În 24 mai 1939, Chinezu i se adresează „Scumpe Baiazid”[48]. Se pare că fiica lui Lucian Blaga (prietenul lor comun), Dorli, îl botezase astfel, după cum îi mărturisește într-o scrisoare poetul lui Basil Munteanu (Blaga i-a mai scris, în mai multe scrisori lui Basil,

[36]*Ibidem*, p. 303.
[37]*Ibidem.*
[38]*Addenda…*, p. 161.
[39]*Ibidem.*
[40]*Ibid.*
[41]*Ibid.*
[42]*Panorama literaturii române contemporane.*
[43]*Addenda…*, p. 161.
[44]*Addenda…*, p. 159.
[45]*Ibidem*, p. 162.
[46]Ion Chinezu, *apud op. cit*, p. 304.
[47]*Ibidem.*
[48]*Ibidem*, p. 305.

BDD-A27964 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:56:52 UTC)

numindu-l astfel[49]). Vasile Băncilă a preluat şi el acest nume, folosindu-l în scrisorile lui către Blaga, cînd se referea la B. Munteanu[50]. A anticipat Dorli, oare, prin ochii de copil, o parte a destinului lui B. Munteanu? Asemeni comandantului militar care şi-a extins graniţele domeniului său, obţinînd victorii, Basil Munteanu i se înfăţişează lui Chinezu sub forma dezvoltării sale, pe care a făcut-o cu profesionalitate, stăpînind informaţia, procurîndu-şi-o (dacă nu o avea chiar prin alţii, printre care şi Chinezu). Alegerea istoricului literar ca membru corespondent al Academiei Române este primită cu bucurie de prieteni. Împreună cu Dorli şi Cornelia Blaga, care găzduiau la Chinezu, precum şi de soţia criticului, cu toţii au sărbătorit evenimentul cu urale, iar seara cu sticlă de vin, împărtăşindu-i din nou bucuria. Cele trei prezenţe feminine s-au semnat, de asemenea, în josul paginii lui Ion Chinezu, exprimîndu-şi dorinţa revederii. Prietenia nu ţine cont de statutul lui B. Munteanu în raport cu „Gînd românesc": „colaborator sau nu, noi te vom cuprinde cu toată dragostea în gîndurile noastre româneşti"[51].

Preocupările lui Chinezu din sfera relaţiilor româno-maghiare se fac cunoscute şi prin contemporanii săi, oamenii pe care îi promovează, apreciază, cu care se află în strînsă legătură. Astfel, în 2 iulie 1939 îl face pe Heszke Béla, unul dintre talentele tinere ale scriitorilor maghiari, purtătorul scrisorii către Basil Munteanu, în Paris, căruia îi adresa unele rugăminţi: de a interveni pentru prelungirea paşaportului scriitorului încă două săptămîni peste luna prevăzută, de a-i înlesni intrarea la Biblioteca Naţională (dorind a studia în scopul unuei teze de doctorat). Chinezu garanta cu proveniența lui Heszke Béla dintr-o familie onorabilă şi se baza şi pe competenţele sale didactice de la liceul romano-catolic din Cluj. În acelaşi plic se mai găsea o altă recomandare pentru scriitor, de la alta persoană maghiară.[52]

În 1939, cînd Basil Munteanu se întoarce în ţară[53], fiind chemat la suplinirea catedrei lui Charles Drouhet (urmînd a-şi deschide cursul în 7 februarie 1940)[54], Chinezu îi scrie, ex primîndu-şi nerăbdarea de a-l vedea. În 1940 îl cheamă să-i fie alături de ziua lui.[55] Aflînd de dorinţa înfiinţării unui Institut Românesc la Berlin, criticul îi scrie în 5 aprilie 1940 lui B. Munteanu pentru a interveni pe lîngă ministru ca Lucian Blaga să fie ales la conducerea instituţiei, văzîndu-l ca singurul om căruia i s-ar putea încredinţa această slujbă: „Institutul...trebuie să fie mai viu, mai puternic ancorat în actualitate, mai simţitor la valorile de gîndire care frămîntă epoca noastră. Şi de aceea el trebuie să fie condus de un gînditor"[56].

Corespondenţa a avut de multe ori scop documentar, s-a realizat sub forma unui schimb de idei culturare, rugăminţi, regrete (că cei doi prieteni nu şi-au intersectat drumurile la momentul potrivit- de exemplu, în 1940 Chinezu, aflat la Bucureşti, îl aşteaptă pe B. Munteanu la Café de la Paix, însă, neavînd timp suficient, pleacă, neîntîlnindu-l[57]), legături de suflet, prin acestea conturînd, de fapt, cele două personalităţi care au fost Ion Chinezu şi Basil Munteanu.

---

[49]Din corespondenţa Lucian Blaga-Basil Munteanu, în Basil Munteanu, *op. cit.*, p. 176.
[50]De exemplu în scrisoarea din 23 octombrie 1941, în Vasile Băncilă, Lucian Blaga: *Corespondenţă*, Ediţie îngrijită de Dora Mezdrea, Editura Muzeul literaturii Române, Editura Istros. Muzeul Brăile, Bucureşti, 2001, p. 235.
[51]Ion Chinezu, *apud* Basil Munteanu, *op. cit.*, p. 306.
[52] Basil Munteanu, *op. cit.*, p. 307.
[53] Basil Munteanu va fi între 1940–1946 titularul catedrei de limba şi literatura franceză de la Universitatea din Bucureşti, conform http://romanian-philosophy.ro/ro/index.php?title=Basil_Munteanu, accesat în 12. 01.2018, 08: 38.
[54]Lucian Blaga, *Corespondenţă (A-F)*, Ediţie îngrijită, note şi comentarii de Mircea Cenuşă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1989, nota 55, p. 235.
[55] Basil Munteanu, *op. cit.*, pp. 307-308.
[56]*Ibidem*, p. 308.
[57]*Ibidem*, pp. 308-309.

BDD-A27964 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:56:52 UTC)

BIBLIOGRAPHY

Băncilă, Vasile, Blaga, Lucian, *Corespondență*, Ediție îngrijită de Dora Mezdrea, Editura Muzeul literaturii Române, Editura Istros, Muzeul Brăilei, București, 2001

Blaga, Lucian, *Corespondență (A-F)*, Ediție îngrijită, note și comentarii de Mircea Cenușă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1989

Fanache, Vasile, *Gînd românesc și epoca sa literară*, Studiu și bibliografie cu un cuvînt înainte de academician David Prodan, Editura Enciclopedică Română, București, 1973

Graur, Doina *Ion Chinezu-personalitate exemplară (Mărturii)*, în *Ion Chinezu, Relief în posteritate*, *Studiișsi comunicări prezentate la simpozionul științific prilejuit de centenarul naşterii eminentului cărturar (Tîrgu-Mureș, 4-5 iunie 1994)*, volum îngrijit de Melinte Șerban, Dimitrie Poptămaș și Mihail Mircea, Fundația culturală „Vasile Netea“, Caiete mureşene-2, Tîrgu-Mureș, 1999

Munteanu, Basil, *Corespondențe*, Ethos, Paris, 1979

https://ro.wikipedia.org/wiki/Scarlat_Lambrino

http://romanian-philosophy.ro/ro/index.php?title=Basil_Munteanu

BDD-A27964 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:56:52 UTC)